

in de marmeren nisjes, die daarvoor overal onder de loges zijn aangebracht. En nu kunnen wij rustig rondkijken, zelf onhoorbaar schrijdend over de roode gebeds-tapijten, die den grond in zijn geheel bedekken.

In tegenstelling met den buitenkant der moskee, domineeren hier de kleuren — vooral blauw — in de tegels, die de „mihrab” versieren, de gebeds-nis aan het eind der zaal, recht tegenover den ingang, en die waarmee de loges en de omljstingen der ramen bekleed zijn; een Perzisch element in de Ottomaansche kunst, die wandbekleding van bonte tegels. De sultansloge, in het midden boven den ingang, is bovendien versierd met een balustrade van fijn geometrisch open werk, ook weer in faïence uitgevoerd (men vergelijk de marmeren balustraden van de vensternissen in den voorgevel, blz. 195). En nu dwalen wij rond door de zijvertrekken; er zijn er telkens twee, achter elkaar, aan weerszijden van de hoofdzaal. Daar zien wij talloze nissen en open kastjes om Korans in te bergen, boven en naast elkaar aangebracht, in verfijnde à jour rosetten- en stalactieten-versiering van stucco omlijst; en in elk vertrek daartusschen een schoorsteen in spitsen koepelvorm, van hetzelfde werk als die nissen. De wanden zijn hier bedekt met kleurige tegels, in de voorvertrekken donkergroene zeshoeken waartusschen driehoekjes in turquoise; in de achterkamers turquoise zeshoeken, en daartusschen driehoekjes van zwart, dat eigenlijk heel donker paars is. Op die tegels zijn in dof goud rosetten en ranken aangebracht, in vorm en gebondenheid van stijl te vergelijken met microscopisch vastgelegde sneeuwvlok-motieven. Deze gouden versiering geeft den toon aan, bepaalt in zichzelf het karakter van onze wandbekleding. De groene en turquoise tegels, zij zijn slechts ondergrond: de als een net eroverheen gespreide, fijne matgouden motieven verbinden het alles tot één weefsel van harmonische distinctie. Evenals het in een gebrocheerde zijden kilim de derde draad is, die het weefsel zijn cachet geeft van motief en tinten; de eerste en tweede draad — die van schering en inslag — geven slechts den noodzakelijken grondtoon, waarop de derde draad verder borduurt. In de groote middenzaal van de moskee is veel aan de faïence gerestaureerd, bijv. aan de mihrab; òf het teere goud is er van de tegel-onderlaag verdwenen, of tenminste zeer afgesleten. Maar er zijn toch nog hoeken te vinden, waar het oude goud bewaard bleef. In de loges aan weerskanten van den ingang, waar de wanden geheel overdekt zijn met faïence, versierd in ranken-motieven van bont en groen op blauw fond, dàar leeft het oude goud nog. Wel slaapt het er, dof van ouderdom, in het halve licht van de diepe loges; maar voor wie er langzaam langs voortschrijdt glanst het op, telkens slechts even, doch onvergetelijk bijzonder. Een glimp van een sprookje uit *Duizend en een Nacht*.